

Zápisnica z pokračovania 3. zasadnutia Komisie SAV pre rovnosť príležitostí

25. apríl 2022 (online)

Prítomní: Lucia Berdisová, Jana Cviková, Štefan Faix, Michal Kadúc, Róbert Karul, Alexandra Kovalčíková, Lucia Kürthiová, Zuzana Magurová, Katarína Rišová, Lucia Molnár Satinská, Veronika Valkovičová, Ján Výboštok

Ospravedlnení: Lucia Hargašová, Ľubica Lacinová, Dominik Želinský

Prizvaní: Zuzana Hrabovská-Palíková, Lenka Ulašinová-Bystrianska

Program zasadnutia:

1. opatrenia v súvislosti s materskou/rodičovskou dovolenkou
2. rôzne

Predseda komisie v úvode pripomenul, že ide o pokračovanie 3. zasadnutia, na ktorom budú prerokované ďalšie opatrenia súvisiace s materskou/rodičovskou dovolenkou.

Členovia komisie boli informovaní o predložení návrhu podľa bodu a) na **vytvorenie návratovej projektovej schémy** pre zamestnankyne/zamestnancov po materskej/rodičovskej dovolenke L. Lacinovou na pracovnom stretnutí Predsedníctva SAV 31. marca. Návrh bol pozitívne prijatý a predbežne schválený na financovanie od roku 2023. Schéma by mala byť oficiálne schválená na konci roka 2022 pri schvaľovaní rozpočtu na rok 2023.

Predseda komisie pristúpil k prerokovaniu ďalších opatrení súvisiacich s materskou/rodičovskou dovolenkou (na stretnutí dňa 25. marca boli prediskutované body a – g).

h) Úprava formuláru projektu VEGA v časti výsledky za posledných 5 rokov

Formulár by mal byť upravený tak, aby sa výsledky mohli uvádzať za dlhšie obdobie a pripočítalo sa ku 5 posledným rokom obdobia stráveného na materskej/rodičovskej dovolenke.

i) Navrhnuté opatrenia majú byť garantované centrálnou platnosťou pre celú SAV

Predsedníctvo SAV vzhľadom na svoje kompetencie zakotvené v zákone o SAV nemá nástroje ako priamo presadiť opatrenia v organizáciách SAV, keďže ide o jednotky s právnou subjektivitou. Komisia môže ponúknuť jednotlivým ústavom len odporúčania. Platnosť pre celú SAV sa však pri niektorých opatreniach dá dosiahnuť, napr. ak budú odporúčania presadené odbormi na úrovni vyššej kolektívnej zmluvy (bod e)), rovnako ako v prípade bodu h), ak si VEGA osvojí návrh komisie.

j) Flexibilita, čiastočné úväzky, home office, domácka práca, telepráca, zdieľané miesta

Organizácie majú home office ošetrený v pracovnom poriadku. Domácku prácu a teleprácu organizáciám môže ako súčasť pracovného poriadku pripomenúť napr. dozorná rada. Zdieľané miesta zatiaľ nie sú v SAV zaužívané. Je to spôsob flexibility pracovného úväzku, ktorý sa dá rozdeliť medzi dvoch zamestnancov/zamestnankyne. Zdieľanie miesta sa nevie dostať v rámci SAV do praxe a bolo by dobré zistiť dôvody, prečo je to tak. V komisii odznelo, že by bolo vhodné poradiť sa o problematike zdieľaného miesta s expertom na pracovné právo. Paralelne odznel názor, že toto opatrenie by mohlo mať väčší význam pri administratívnych a technických

pracovníkoch. Treba rešpektovať, že každá organizácia SAV svoj pracovný poriadok prispôsobuje svojim podmienkam, svojim možnostiam vzhľadom na to, či ide o experimentálnu, terénnu alebo teoretickú prácu atď.

k) Nemanipulovanie s úväzkom z dôvodu materstva

Ak je zamestnanec/zamestnankyňa schopný/schopná plniť si úlohy na 100%, tak by úväzok nemal byť znižovaný z dôvodu materstva. Čiastočný úväzok má predstavovať „soft“ návrh zo strany zamestnávateľa. Aplikuje sa v prípade záujmu, nie je to pokyn. V komisii odznel návrh, že by riaditeľia/riaditeľky mali o možnostiach, ktoré prichádzajú do úvahy v prípade materstva, informovať. Pri tomto opatrení by ďalej mala byť uvedená formulácia, že úväzok môže byť znížený len na požiadanie zamestnanca/zamestnankyne.

Tento bod komunikuje s bodom d). Bod k) ošetruje prípad, keď zamestnankyňa má záujem a je schopná podieľať sa na výskume na 100 %, bod d) prípad, keď zamestnankyňa nechce počas materstva stratiť kontakt s výskumom a má záujem a je schopná sa na ňom podieľať v menšej miere.

l) Príspevok pri narodení dieťaťa

V komisii odznela k tomuto bodu informácia od Š. Faixa, že s takýmto príspevkom majú na ich ústave skúsenosť. Príspevok pri narodení dieťaťa musí byť zahrnutý v kolektívnej zmluve organizácie, je povolený nad rámec vyššej kolektívnej zmluvy a je v tom prípade hradený zo sociálneho fondu. Poskytnutie príspevku musí byť v súlade so zákonníkom práce.

Predseda pri tomto bode a aj v súvisi s bodom e) vyzval členov komisie, aby sa pridali do tímu, ktorý bude rokovať s centrálnymi odbormi SAV, na výzvu reagovala pozitívne L. Berdisová.

m) Poskytnúť matkám po návrate z materskej/rodičovskej dovolenky príspevok na jasle/škôlku ako súčasť platu

Členovia komisie sa dohodli po diskusii na vypustení tohto bodu, pretože ide momentálne o nereálny cieľ.

n) Garantovanie home officu do troch rokov veku dieťaťa

Ako bolo spomenuté, vo všeobecnosti nie je možné opatrenia garantovať. Predsedníctvo SAV môže vydať iba odporúčenie. Home office ako taký je súčasťou bodu j)

o) Online platforma pre rodičov z deťmi

Na platforme by sa mali zdieľať informácie: na čo ma žena nárok pred nástupom na materskú dovolenku, kontakty na overené opatrovatelky, informácie o burze oblečenia atď. Výpočtové stredisko môže vytvoriť platformu podľa zadefinovaných požiadaviek. O príspevok na jej realizáciu je možné požiadať Komisiu SAV pre informačné a komunikačné technológie. Alternatívne by mohla byť zriadená facebooková skupina. Bude potrebné zostaviť dostatočne motivovaný tím, ktorý by zabezpečil obsah platformy. Členka komisie K. Rišová ponúkla, že môže spravovať takúto facebookovú skupinu. Členkou tímu mala byť aj zamestnankyňa Referátu pre komunikáciu a médiá SAV. Informácia o tomto opatrení by mohla byť zverejnená v aktualitách na webe SAV.

p) Zdieľanie rodičovskej dovolenky

Členovia komisie navrhli ako príklady dobrej praxe zverejňovať rozhovory s mužmi, ktorí boli na rodičovskej dovolenke. Rozhovory by mali byť pripravené a publikované v spolupráci s Referátom pre komunikáciu a médiá/redakciou časopisu Správy SAV. Orientovať by sa malo na zamestnancov SAV.

Členovia komisie boli oslovení predsedom, aby sa pridali ku koncipovaniu finálneho dokumentu, ktorý bude odkonzultovaný s podpredsedom SAV J. Koppelom a právnikom Úradu SAV J. Vargom. Bolo by tiež vhodné, keby sa vytvorili k bodom pracovné mikro-skupiny, ktoré prispejú

k ich realizácii, podľa modelu rokovania s centrálnymi odbormi, facebookového účtu či pripravovaného semináru o rodovo inkluzívnom jazyku.

2. Rôzne

Predseda komisie informoval, že Seminár o rodovo inkluzívnom používaní jazyka sa bude konať iba v online forme. Organizátorky (L. Molnár Satinská, J. Cviková) plánujú pripraviť výstup, ktorý bude k dispozícii mesiac-dva po seminári.

Termín úlohy vypracovať rokovací poriadok komisie (L. Berdisová) bol posunutý na august 2022.

Predseda komisie uviedol ďalšie aktivity súvisiace s PRR, ktoré sa zrealizovali od 2. zasadnutia:

Podarilo sa zorganizovať seminár o prevencii sexuálne podfarbeného obťažovania pre riaditeľov a odborových reprezentantov, spolu 84 účastníkov. Predseda komisie poďakoval členom komisie, ktorí oslovili kolegov, a tým zvýšili účasť na seminári. Boli zastúpené všetky ústavy a centrá. V prípade dodatočného záujmu riaditeľov a odborárov bude možné zorganizovať ďalšie školenie na jeseň. Doc. Karkošková môže školiť aj plošne, všetkých zamestnancov/zamestnankyne. Členka komisie V. Valkovičová ponúkla, že by tiež mohla viesť semináre na tému sexuálne podfarbeného obťažovania.

Predseda informoval o video-rozhovore v Hospodárskych novinách 24. 1. 2022, počas ktorého bol predstavený Plán rodovej rovnosti a aktivity projektu ATHENA, za SAV sa rozhovoru zúčastnila B. Holubová (<https://slovensko.hnonline.sk/19769219-sociologicka-holubova-stale-je-malo-zien-vo-vedeni-mnohe-odradzaju-aj-boysclub-ktore-si-muzi-vytvorili>). Informoval ďalej, že projekt ATHENA prezentoval rodovú rovnosť na SAV na seminári „Rodová rovnosť v SAV: cesta a výsledky rodového auditu“ 28. 3. 2022, ktorý bol určený záujemcom zo SAV, univerzít a ďalších inštitúcií.

Odznela informácia, že L. Ulašínová-Bystrianska z Odboru strategických analýz Úradu SAV je kontaktnou osobou pre Plán rodovej rovnosti a rovnako je kontaktnou osobou pre nahlasovanie sexuálneho obťažovania na SAV.

Na stretnutí komisie odznelo, že by bolo užitočné, keby mal Plán rodovej rovnosti aj skrátenú verziu, ktorá by po prolegomena obsahovala kľúčové body – opatrenia. Do anglického jazyka by mala byť preložená iba táto krátka verzia, v prvej etape iba opatrenia.

Zápis vypracovala: Mgr. Lucia Kürthiová

Zápis overila: Veronika Valkovičová, PhD.

Schválil: Róbert Karul, PhD.